

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)
ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Куртова Г.Ю., Пономаренко О.В., Рибалко П.Ф., Жуков В.Л. Проблеми та перспективи професійної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії. Фізико-математична освіта. 2019. Випуск 2(20). Ч. 2. С. 23-28.

Kurtova G., Ponomarenko O., Rybalko P., Zhukov V. Problems and prospects of professional training of future bachelors in physical therapy and occupational therapy. Physical and Mathematical Education. 2019. Issue 2(20). P. 2. P. 23-28.

Г.Ю. Куртова

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Україна
za101@ukr.net

ORCID: 0000-0002-6939-631X

О.В. Пономаренко

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Україна
ponamarenko.oleg@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6083-968X

П.Ф. Рибалко

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Україна
ORCID: 0000-0002-6460-4255

В.Л. Жуков

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Україна
ORCID: 0000-0003-1392-7211

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

АНОТАЦІЯ

Розглянуто наукові дослідження за напрямком підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії. Наведено аналіз публікацій вчених відносно різних аспектів функціонування системи освіти. Розглянуто питання формування професійної майстерності у підготовці висококваліфікованих спеціалістів. Доведено, що проблеми підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії в сучасному освітньому просторі знаходяться в стадії осмислення. Виділені основні аспекти професійної підготовки бакалаврів з фізичної терапії..

Формулювання проблеми. Для усвідомлення шляхів удосконалення системи професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії у вищих навчальних закладах України вирішальним постає завдання щодо виявлення основних проблем у їх підготовці, вивчення історії становлення системи та здобутків науково-педагогічного досвіду.

Матеріали і методи. Аналіз, синтез, узагальнення навчально-методичної та спеціальної наукової літератури з метою визначення проблем та перспектив них напрямків у професійній підготовці бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії.

Результати. Теоретичний аналіз науково-методичної літератури та вивчення практичного досвіду підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії дозволив визначити основні проблеми та перспективні напрямки їх професійної підготовки.

Висновки. З'ясовано, що фахова підготовка майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії вимагає постійного пошуку шляхів удосконалення різних аспектів їх готовності до майбутньої професійної діяльності, модернізації змісту підготовки відповідно до міжнародних стандартів та запитів суспільства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: проблеми, перспективи, освіта, підготовка, фізична терапія, ерготерапія.

ВСТУП

Постановка проблеми. Інтеграція в європейській освітній простір актуалізує складні й неоднозначні питання модернізації змісту вищої освіти в Україні. Пріоритетним питанням вдосконалення системи вищої освіти є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних конкурувати в сучасних умовах глобалізації суспільства. Модернізація змісту підготовки у галузі фізичної терапії та ерготерапії з урахуванням міжнародних стандартів вимагає переходу на якісно новий рівень розвитку, що відповідає характеристикам європейського та світового освітнього простору.

Аналіз актуальних досліджень. Концептуальні засади професійної підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії розкриває низка нормативно-правових документів. У Законі України «Про освіту» (2017), зокрема зазначено, що державна політика у сфері освіти формується на засадах людиноцентризму, гуманізму, забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності, єдності навчання виховання і розвитку, формування культури здорового способу життя.

У сучасних наукових джерелах питання підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії розкривається в різних аспектах, зокрема:

- визначення фундаментальних та прикладних основ професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, фізичної реабілітації (О.А. Атамась, Д.В. Бермудес, Н.О. Белікова, Т.М. Бугеря, Л.Б. Волошко, О.В. Горбенко, В.В. Крупа, О.С. Куц, В.О. Кукса, Ю.О. Лянной, Р.В. Маслюк, Л.П. Сущенко, С.О. Табінська, А.В. Фастівець та ін.);
- вивчення зарубіжного досвіду підготовки фахівців з фізичної терапії, ерготерапії (О.В. Базильчук, Н.О. Белікова, А.М. Герцик, С.В. Гук, Л.П. Сущенко, Ю.О. Лянной, І.Х. Турчик та ін.);
- формулювання понятійного апарату в галузі фізичної терапії, ерготерапії, фізичної реабілітації (А.М. Герцик, О.В. Гузій, О.В. Боровська, О.А. Мерзлікіна та ін.);
- дослідження проблеми формування культури здоров'я, здорового способу життя, підготовки до здоров'язбережувальної діяльності (С.В. Гаркуша, Г.Ю. Куртова, Р.В. Маслов, О.І. Міхеєнко, М.О. Носко та ін.).

З огляду на це **метою** статті є теоретичний аналіз стану розробленості проблеми професійної підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії у науково-педагогічних дослідженнях та визначення перспективних напрямків у їх підготовці.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ: теоретичні – аналіз, синтез, узагальнення психолого-педагогічної, медичної, навчально-методичної та спеціальної наукової літератури з метою визначення невирішених проблем.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Для усвідомлення шляхів удосконалення професійної підготовки велике значення має урахування здобутків науково-педагогічного досвіду, зокрема, історії становлення системи професійної підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії чи фізичної реабілітації в Україні. Комплексні дослідження змісту та специфіки підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до професійної діяльності (Бойчук, 2008; Кукса, 2002; Лянной, 2015; Фастівець, 2016 та ін.) засвідчують, що основними акцентами у підготовці бакалавра є забезпечення поглибленої фундаментальної теоретичної підготовки, а також формування професійно-орієнтованих знань і вмінь, спрямованих на вирішення типових професійних завдань.

Важливим аспектом підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії є формування професійних умінь і компетентностей, що уможливають реалізацію специфічних для даної галузі видів діяльності. Аналіз наукових розвідок вказує на постійний пошук сучасними дослідниками шляхів удосконалення різних аспектів готовності до майбутньої професійної діяльності фахівців з фізичної терапії та ерготерапії (Белікова, 2014; Бойчук, 2008; Табінська, 2016; Фастівець, 2016 та ін.).

Г.І. Романов (2004) виділяє три важливі напрями діяльності фахівців з фізичної терапії та ерготерапії:

- реабілітаційний (у лікувально-профілактичних закладах системи Міністерства охорони здоров'я України);
- фізкультурно-оздоровчий (у навчальних закладах);
- лікувально-реабілітаційний (допомога хворим в амбулаторно-поліклінічних закладах, домашніх умовах)

(Романов, 2004).

Ефективність виконання зазначених видів і задач професійної діяльності фізичного терапевта та ерготерапевта забезпечується шляхом формування фахових компетентностей в процесі професійної підготовки. Питання формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії розкриваються в роботах В.В. Крупи (2014), А.В. Фастівця (2016) та інших.

В.В. Крупа визначає професійну компетентність бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії як специфічну здатність виконувати конкретні види реабілітації на основі визначених знань, умінь, навичок, професійно важливих особистісних якостей і ціннісних орієнтацій, розуміючи компетентність як інтегративну характеристику фахівця зі здоров'я людини. Компетентна фахова діяльність фізичного терапевта забезпечується знаннями міждисциплінарного характеру, базовими та спеціальними вміннями, а також відповідними особистісними якостями (Крупа, 2014).

Процес розвитку професійної компетентності бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії В.В. Крупа (2014) конструє у двох взаємопов'язаних аспектах:

- 1) площині розвитку особистості в сукупності найбільш цінних якостей (самосвідомості, здатності до прийняття рішень);
- 2) площині оптимізації процесу підготовки (цілей, способів засвоєння змісту, співвідношення репродуктивної і продуктивної складових професійної підготовки).

Бакалавр з фізичної терапії та ерготерапії в процесі професійної підготовки набуває оздоровчої компетентності як внутрішнього стану, що дозволяє згідно зовнішніх і внутрішніх (самостійно створюваних) умов успішно вирішувати оздоровчі завдання. Діяльність з оздоровлення (поліпшення здоров'я, підвищення якості життя людини) є неодмінним механізмом фізичної терапії та реабілітації. Саме обов'язковість оздоровчого процесу, на думку Р.В. Маслова, відрізняє фізичну реабілітацію від інших видів реабілітації (соціальної, трудової тощо). Оздоровча компетентність проявляється як сукупність властивостей фахівця, до якої віднесено: здатність успішно та активно засвоювати необхідні професійні знання, уміння та навички; виявляти активність на етапі підготовки до професійної діяльності; самостійність у визначенні професійної мети; здатність до ефективного виконання функціональних обов'язків; високий рівень продуктивності професійної діяльності; прогрес в особистісному розвитку (Маслов, 2016).

У літературних джерелах з проблематики професійної підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії представлені також проблемні аспекти цього питання. Серед основних проблем системи підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії науковці виділяють:

- гальмування розвитку автономії університетів через надмірну управлінську централізацію;

- не врегульованість правового поля діяльності фахівців з фізичної реабілітації у сферах фізичної культури та охорони здоров'я (Герцик, 2006);
- необхідність уніфікації та узгодження за змістом і методологією системи підготовки фахівців з фізичної терапії у закладах вищої освіти (А.М. Герцик, Ю.О. Лянной, В.О. Кукса);
- важливість збереження культурних надбань вітчизняної системи освіти в умовах академічної мобільності та необхідності підготовки конкурентоспроможного, інноваційного фахівця, здатного до роботи за сучасних динамічних змін в житті суспільства в європейському освітньому просторі (Ю.О. Лянной, Ю.Д. Бойчук, В.Г. Кремень).

Розглядаючи питання активізації особистісної готовності випускників до конкретної практичної діяльності, К.Г.Сгорова визначає проблеми, пов'язані з професійною готовністю фахівців до соціальної взаємодії, що полягають: у низькій здатності студентів співвідносити власний практичний досвід з теорією фізичної терапії (реабілітації); невмінні критично осмислювати зміст навчальних літературних джерел; нездатності планувати, корегувати і практично втілювати процес реабілітаційного втручання відповідно до функціонального стану; в труднощах об'єктивної оцінки стану хворого тощо.

У зв'язку з цим, дослідники констатують, що, незважаючи на виголошені в нормативних документах високі державні вимоги до якості підготовки фахівців з фізичної терапії, фізичної реабілітації та фізичного виховання, в практичній діяльності досить часто спостерігаються випадки непрофесійного виконання фахівцями своїх обов'язків.

Організаційні та методичні аспекти підготовки бакалаврів фізичної терапії та ерготерапії в Канаді вивчалися А.М. Герциком. На основі ретельного аналізу та узагальнення досвіду підготовки майбутніх фахівців з фізіотерапії в зарубіжних країнах, А.М. Герцик пропонує запровадити алгоритм (модель) клінічної діяльності бакалавра з фізичної терапії та ерготерапії в Україні. Клінічна діяльність як сфера професійної діяльності бакалавра з фізичної терапії та ерготерапії повинна включати такі складові:

- 1) обстеження для визначення функціональних порушень та обмежень;
- 2) прогнозування результатів реабілітаційного втручання;
- 3) планування реабілітаційного втручання (укладання програми реабілітації);
- 4) реабілітаційне втручання (виконання програми реабілітації);
- 5) оцінювання результатів втручання та корекція реабілітаційної програми (Герцик, 2006).

На підставі аналізу прогресивних ідей та досвіду підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії Великої Британії С.В. Гук формулює рекомендації з вдосконалення професійної підготовки таких фахівців: створення нормативно-правової бази для повноцінного функціонування незалежних професійних організацій, асоціацій з метою моніторингу якості освіти фізичного терапевта; вдосконалення процесів організації та проведення практики студентів закладів вищої освіти; залучення фахівців-практиків до процесу розробки змісту освітніх програм та ін. (Гук, 2015).

Зміст освітньо-професійної програми спрямований на формування у майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії досить широкого спектру інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей, серед яких:

- здатність до самостійного розв'язання спеціалізованих професійних задач та практичних проблем реабілітації, фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- здатність вибирати необхідні методики застосування фізичних вправ з лікувальним призначенням;
- здатність безпечно та ефективно розробляти і впроваджувати програми з фізичної терапії тощо.

У результаті засвоєння теоретичних і методичних знань, а також оволодіння руховими вміннями й навичками практичної підготовки студенти цієї спеціальності повинні знати і вміти:

- різні методики проведення занять фізичної культури з особами різного віку, статі, фізичного розвитку, фізичної підготовленості;
- науково-методичне обґрунтування використання засобів і методів фізичного виховання;
- особливості розвитку фізичних якостей і формування рухових навичок;
- нормативно-програмове забезпечення навчального процесу;
- застосовувати педагогічні і медичні методи контролю у навчально-тренувальному процесі;
- володіти високим рівнем технічної підготовки;
- удосконалювати власний рівень спортивної підготовки;
- володіти навичками страхування;
- надавати першу медичну допомогу при травмуваннях на заняттях;
- санітарно-гігієнічні вимоги при заняттях фізичними вправами;
- вимоги щодо безпеки проведення занять фізичними вправами;
- правильно використовувати набуті знання, вміння і навички у практичній діяльності.

Н.О. Белікова проводить аналіз зарубіжного досвіду підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії з позицій підготовки до здоров'язбережувальної діяльності. Автор відмічає надзвичайну різноманітність структури вищої освіти в галузі фізичної реабілітації в рамках національних систем освіти, широкий спектр найменувань спеціалізацій. Автор констатує, що професійними організаціями, які представляють фізіотерапевтів у всьому світі, реалізують функцію інтеграції та узгодження освітніх систем у сфері підготовки фізіотерапевтів, сприяють розвитку професії, є Всесвітня спілка фізичної терапії (WorldConfederationforPhysicalTherapy (WCPT) та Європейська мережа фізіотерапії у вищій освіті (European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE) (Белікова, 2014).

О.В. Базильчук визначає риси подібності та відмінності в освітніх програмах бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії Ізраїлю та вітчизняних університетів. Спільними рисами професійної підготовки є: тривалість навчання; побудова навчальних планів за циклами основних професійних дисциплін; зорієнтованість освітніх програм на фізіотерапевтичну (фізично-реабілітаційну) підготовку (Базильчук, 2017).

Риси відмінності, що характерні для системи підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії в Ізраїлі: гнучкість навчальних планів; системність зв'язків з роботодавцями; офіційна професійна реєстрація фахівців з

фізичної реабілітації; обов'язкове ліцензування професійної діяльності; обсяг навчального навантаження практичного клінічного спрямування втричі перебільшує обсяг практичної підготовки у вітчизняному університеті (Маслов, 2016).

У зарубіжних країнах ерготерапевти проходять професійну теоретичну і практичну підготовку з соціальних, психологічних, біологічних і медичних наук, засвоюють професійні навички і методи втручання. Такі фахівці працюють з різними віковими та нозологічними групами у різноманітних закладах: лікарнях, реабілітаційних центрах, програмах надомної допомоги, спеціальних закладах освіти, на підприємствах.

Таким чином, ерготерапія – це зцілення через різні види діяльності та активності (активність у повсякденному житті; активність у роботі і продуктивній діяльності; активність у грі, відпочинку та дозвіллі). Важливим аспектом організації «заняттєвої терапії» є сенс, мета, культурний і соціальний зміст цієї діяльності для особи, яка нею займається. У розумінні «заняттєвої терапії», здоров'я підтримується тоді, коли людина бере участь у діяльності, що задовольняє її бажання або необхідність участі (вдома, у школі, на робочому місці, в суспільному житті).

ВИСНОВКИ

Проблемі підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії у відповідності до сучасних вимог і європейських стандартів присвячено широке коло вітчизняних науко-практичних досліджень. Водночас науковці наголошують на необхідності збереження найкращих надбань вітчизняного досвіду, традицій і цінностей національної системи вищої освіти України.

Метою професійної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії в Україні є формування висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця в галузі охорони здоров'я.

Фахівці з фізичної терапії та ерготерапії відіграють важливу роль у розв'язанні проблем здоров'я людини. До пріоритетних напрямів роботи цих фахівців відносимо діяльність із відновлення здоров'я, загального оздоровлення та покращення якості життя людини шляхом використання засобів фізичної терапії, реабілітації, оздоровчих чинників природи тощо.

В Україні професійна підготовка майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії характеризується: недостатнім зворотнім зв'язком між закладами вищої освіти, закладами охорони здоров'я і соціального забезпечення; відсутністю професійної реєстрації фахівців; недостатнім науково-методичним й інформаційно-комунікаційним забезпеченням підготовки; обмеженою можливістю працевлаштування випускників; відсутністю обов'язкового ліцензування професійної діяльності фізичного терапевта. Тому перспективи вдосконалення якості підготовки вітчизняних бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії полягають у вдосконаленні практичної підготовки та приведенні змісту навчальних планів у відповідність до змісту підготовки фахівців у провідних вищих навчальних закладах економічно розвинутих країн світу.

Список використаних джерел

1. Базильчук О.В. Ізраїльський досвід професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії у вищих навчальних закладах. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки*, 2017. Вип.3. С. 87-93.
2. Белікова Н.О. Організація практичної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності. *Освітологічний дискурс*, 2014. № 2 (6). С. 13-22.
3. Бойчук Т., Голубева М., Левандовський О. Концептуальні засади становлення і розвитку спеціальності «Фізична реабілітація» в Україні. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві*, 2008. Т. 3. С. 11-16.
4. Герцик А.М. Організаційно-методичні аспекти підготовки бакалаврів фізичної реабілітації в Канаді : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. та спорту. Київ, 2006. 21 с.
5. Гук С.В. Професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації в університетах Великої Британії : дис. ... канд. пед. наук. Кам'янець-Подільський, 2015. 328 с.
6. Кляпчук В. Стан і шляхи удосконалення фізичної реабілітації в Україні. Актуальні проблеми фізичного виховання студентів в сучасних умовах : матеріали регіональної науково-практичної конференції (16-17 квітня 2013 р., м. Дніпропетровськ), 2013. С. 167-171.
7. Кравчук Л.С. Фізична терапія, ерготерапія: тлумачення професійної діяльності. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», 2017. №13. С. 37-40.
8. Крупа В.В. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Тернопіль, 2014. 24 с.
9. Копочинська Ю. В. Теоретичні аспекти визначення професійної ідентичності та її формування у майбутніх фахівців з фізичної реабілітації. *Молодий вчений*, 2017. № 12 (52). С. 387-391.
10. Кукса В.О. Професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2002. 18 с.
11. Лянной Ю.О. Професійна підготовка магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах України. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2015. III(29). Issue 57. С. 39-42.
12. Маслов Р.В. Формування оздоровчої компетентності майбутніх фахівців із фізичної реабілітації в процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Переяслав-Хмельницький, 2016. 23 с.
13. Погонцева О. В. Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2011. 22 с.
14. Романов Г.І. Проблеми підготовки в Україні фахівців з фізичної реабілітації. Актуальні проблеми навчання і виховання людей з особливими потребами : Тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2004. С. 328-330.
15. Табінська С.О. Модернізація професійно-педагогічної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичного виховання : дис. ... канд. пед. наук. Запоріжжя, 2016. 285 с.

16. Фастівець А. Професійна підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вітчизняній і зарубіжній педагогіці. Педагогічні науки, 2016. № 66-67. С. 77-82.

References

1. Basilchuk, O.V. (2017). Izraelskyi dosvid profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi terapii u vyshchych navchalnykh zakladakh. [Israeli experience of professional training of future specialists in physical therapy in higher education]. *Scientific notes of Berdyansk State Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences*, 3, 87-93. [in Ukrainian].
2. Belikova, N.O. (2014). Orhanizatsiia praktychnoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii do zdoroviazberzhuvalnoi diialnosti [Organization of practical training of future specialists in physical rehabilitation for health care activities]. *Educational discourse*, 2 (6), 13-22. [in Ukrainian].
3. Boychuk, T., Golubeva, M., Levandovsky, O. (2008). Kontseptualni zasady stanovlennia i rozvytku spetsialnosti «Fizychna reabilitatsiia» v Ukraini [Conceptual bases of formation and development of the specialty "Physical rehabilitation" in Ukraine]. *Physical Education, Sports and Health Culture in Modern Society*, 3, 11-16 [in Ukrainian].
4. Hertzik, A.M. (2006). Orhanizatsiino-metodychni aspekty pidhotovky bakalavriv fizychnoi reabilitatsii v Kanadi [Organizational and Methodological Aspects of Preparing Bachelors of Physical Rehabilitation in Canada]. *Extended abstract of candidate's thesis* [in Ukrainian].
5. Sound, S.V. (2015). Profesiina pidhotovka fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii v universytetakh Velykoi Brytanii [Professional Training of Physical Rehabilitation Specialists at UK Universities]. *Candidate's thesis*. Kamianets-Podilskyi [in Ukrainian].
6. Klapchuk, V. (2013). Stan i shliakhy udoskonalennia fizychnoi reabilitatsii v Ukraini [The state and ways of improving physical rehabilitation in Ukraine]. Proceedings from MIIM '13: *Rehionalna naukovo-praktychna konferentsiia «Aktualni problemy fizychnoho vykhovannia studentiv v suchasnykh umovakh» - Regional scientific-practical conference «Actual problems of physical education of students in modern conditions» materials of the regional scientific and practical conference*. (pp.167-171). Dnepropetrovsk [in Ukrainian].
7. Kravchuk, L.S. (2017). Fizychna terapiia, erhoterapiia: tlumachennia profesiinoi diialnosti [Physical therapy, ergotherapy: interpretation of professional activity]. *Proceedings of the Khmelnytsky Institute of Social Technologies, University of Ukraine*, 13, 37-40 [in Ukrainian].
8. Krupa, V.V. (2014). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii [Formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ternopil [in Ukrainian].
9. Kopychinska, Yu.V. (2017). Teoretychni aspekty vyznachennia profesiinoi identychnosti ta yii formuvannia u maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii [Theoretical Aspects of Determining Professional Identity and Its Formation in Future Specialists in Physical Rehabilitation]. *Young Scientist*, 12 (52), 387-391 [in Ukrainian].
10. Kuksa, V.O. (2002). Profesiina pidhotovka fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii u vyshchych navchalnykh zakladakh [Professional training of specialists in physical rehabilitation in higher educational institutions]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
11. Lianno, Yu.O. (2015). Profesiina pidhotovka mahistriv z fizychnoi reabilitatsii u vyshchych navchalnykh zakladakh Ukrainy [Master's Degree in Physical Rehabilitation in Higher Educational Institutions of Ukraine]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, III (29), 57, 39-42 [in Ukrainian].
12. Maslov, R.V. (2016). Formuvannia ozdorovchoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv iz fizychnoi reabilitatsii v protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of health competence of future specialists in physical rehabilitation in the process of vocational training]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Pereiaslav-Khmelnytsky [in Ukrainian].
13. Pogontseva, O.V. (2011). Formuvannia hotovnosti maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii do profesiinoi diialnosti v ozdorovchykh tsentrakh [Formation of readiness of future specialists in physical rehabilitation for professional activity in health centers]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
14. Romanov, G.I. (2004). Problemy pidhotovky v Ukraini fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii [Problems of training in Ukraine specialists in physical rehabilitation]. Proceedings from MIIM '04: *V Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Aktualni problemy navchannia i vykhovannia liudei z osoblyvymi potrebamy» - The Five International scientific and practical conference «Actual problems of education and education of people with special needs»*. (pp. 328-330) Kyiv [in Ukrainian].
15. Tabinska, S.O. (2016). Modernizatsiia profesiino-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh bakalavriv z fizychnoho vykhovannia [Modernization of professional and pedagogical training of future bachelors in physical education]. *Candidate's thesis*. Zaporizhzhia [in Ukrainian].
16. Fastivets, A. (2016). Profesiina pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii u vitchyzniani i zarubizhni pedahohitsi [Professional training of future specialists in physical rehabilitation in domestic and foreign pedagogy]. *Pedagogical Sciences*, 66-67, 77-82 [in Ukrainian].

PROBLEMS AND PROSPECTS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE BACHELORS IN PHYSICAL THERAPY AND OCCUPATIONAL THERAPY

Kurtova Galina, Ponomarenko Oleg

National University of "Chernihiv Collegium" Shevchenko, Ukraine

Rybalko Peter, Zhukov Vladimir

Makarenko Sumy State Pedagogical University, Ukraine

Abstract. Scientific researches in the direction of preparation of future bachelors in physical therapy and ergotherapy are considered. The analysis of publications of scientists concerning different aspects of the functioning of the education system is given. The question of formation of professional skill in training of highly qualified specialists is considered. It is proved that the problems of

preparation of bachelors in physical therapy and ergotherapy in modern educational space are in the stage of comprehension. The main aspects of the professional training of bachelors in physical therapy are highlighted.

Formulation of the problem. *In order to understand the ways of improving the system of professional training of future specialists in physical therapy and ergotherapy in higher educational establishments of Ukraine, the decisive task is to identify the main problems in their preparation, to study the history of the formation of the system and the gains of scientific and pedagogical experience.*

Materials and methods. *Analysis, synthesis, generalization of educational-methodical and special scientific literature in order to identify problems and perspectives in the professional training of bachelors in physical therapy and ergotherapy.*

Results. *Theoretical analysis of scientific and methodological literature and the study of practical experience of training specialists in physical therapy and ergotherapy allowed to identify the main problems and perspective directions of their professional training.*

Conclusions. *It has been found out that professional training of future specialists in physical therapy, ergotherapy requires constant search for ways to improve various aspects of their readiness for future professional activity, modernization of the content of training in accordance with international standards and requests of society.*

Key words: *problems, perspectives, education, preparation, occupational therapy.*